Кристина Патрашкова

Една българска роза в Париж

Невероятната история
на **Ангелина Димова**
единствената жена,
която Парцалев наричаше
Парцалева

ПРЕСТИЖ
БУУКС

ПРЕДГОВОР

През 2025 година се навършиха 100 години от рождението на един от най-талантливите, деликатни и много по-дълбоки от привидното актьори Георги Парцалев.

Хората започват да се смеят още щом се появи на сцената и преди да е произнесъл даже и една реплика. Високият му ръст, черната зализана коса, леко неестествената му бавна походка предизвикват първичен комедиен изблик. Заговори ли, става още по-смешно заради провлаченото изговаряне на думите, натоварени с колоритен плевенски акцент. Неусетно обаче започваш да откриваш втория план и колкото и да е странно, накрая у теб остава някаква горчивина. Парцалев е сред артистите, които ненатрапчиво умеят да те водят и до тъгата, скрита под старомодните му мустаци и понякога плоските шеги. Дори когато разиграва скечове и откровена халтура, се усеща и скрито послание – уж всичко е смешно, но се промъква болката от несподелена любов, мъката от разбита мечта, вечната тъга на наивния неудачник.

Съзнателно подценяван от критиката в годините на социализма, той се превръща във всенароден любимец на публиката. Зад леко лукавата му усмивка се спотаява истинската му оценка за фалша на времето, в което партийното послушание гарантира изкачване в социалната йерархия. Затова хората харесват Георги Парцалев, когото властта недолюбва.

Животът му е описан в няколко книги, документални филми и очерци. Рецензирани са всичките му роли, описани са всичките му приятелства, разказвано е за всичките му роднини и врагове, най-големият от които е тогавашната власт. Тя така и не може да преглътне различната му сексуалност и никога не го признава за истински талант.

В много от публикациите се споменава за мистериозна жена – българка, която живее в Париж, а той искал да се ожени за нея. Никога не съм вярвала напълно на тази история – струваше ми се някак филмова, напудрена, нереална. Един ден я коментирах с приятел, който реагира спонтанно. „О, не, не си права! Историята е вярна. Има такава жена и дори е жива и здрава. Казва се Ангелина Димова, днес живее в Париж и е на 91 години. Никога няма да ѝ ги дадеш – изглежда с поне 20 години по-млада, а умът ѝ е като бръснач!“

Отгоре на всичко се оказа, че и аз познавам тайнствената дама, защото тя бе една от близките приятелки на Боян Радев и съпругата му, както и кръстница на децата му. Боян Радев пък е мой кум и покрай него се бях запознала с ефектната руса „парижанка“, която всички наричаха Шери – винаги облечена елегантно и с дискретния шик на старите пари. Никога не бях допускала, че тя е някогашната избраница на Парцалев. Всъщност не само на него.

Открих Ангелина Димова, а тя започна да ми разказва невероятния си живот. Неизбежно се роди идеята да го опиша в книга. Съдбата ѝ минава през куп перипетии – обикновено момиче, израснало в Пловдив, се жени за приятел на генерал Дьо Гол, работил по проекта за създаването на единствения свръхзвуков самолет „Конкорд“. Заминава за Франция, започва да продава парфюми на Marché aux Puces, известен като Пазара на бълхите, в Париж. С времето успява да развие изключително успешен парфюмериен бизнес, отваря два магазина във френската столица, работи с фабриката за аромати на Ален Делон в Швейцария, влиза в елитните френски артсреди, сближава се с прочутия скулптор Сезар, автор на 18-тонната творба, изобразяваща човешки палец в парижкия квартал „Дефанс“. Изживява бурни любови с личния пилот на Ескобар Армандо, с високопоставени френски политици, сред които е и някогашният заместник-кмет на Париж Жак Анри Брьой, движи се в най-елитните европейски кръгове.

През всичките години не къса връзката с България. Да, Георги Парцалев наистина я нарича Парцалева, ухажва я Хачо Бояджиев и дори Емил Димитров, за когото тя твърди, че не е бил безразличен и към жените. Шери придружава Емил по време на последното му международно турне в Съветския съюз, когато концерт в Душанбе е отменен, тъй като населението е предимно мюсюлманско, а в България върви Възродителният процес.

Историята на Ангелина Димова не е само сбор от нейните лични преживявания, радости, перипетии, абсурди и неудачи. Съдбата ѝ е огледало, в което се отразява времето – от годините на социализма в България, през бурните събития по време на студентските протести във Франция през 60-те години, падането на Берлинската стена, надеждите в зората на демокрацията до случващото се днес. Това е разказ за една жена, която си поставя цели и ги преследва дори когато те изглеждат невъзможни. Действа със самочувствие, амбиция и увереност. Съвременна феминистка, която обаче не се отказва от женския чар, както правят много от днешните ѝ последователки.

Днес Ангелина Димова живее в собствена триетажна сграда в подножието на „Сакре Кьор" – базиликата в свещеното сърце на Париж. Продължава да се облича елегантно, задължително с ефектни масивни бижута и винаги с яркочервено червило. Ухае на „Есте Лаудер" – парфюма, на който не е изневерила 40 години и който полага щедро върху бялата си шия и косата си. Убедила се е, че изисканият външен вид не само отваря врати, но е преди всичко уважение към самата теб. Никога не е посрещала гости в домашни дрехи – като по-млада дори е на токчета, когато някой дойде.

Шери ми разказа невероятния си живот в парижкия си дом, а очите ѝ се насълзиха само веднъж – когато я попитах какво е за нея България. Желанието ѝ било да бъде погребана в родния Пловдив, но не се разбрала с местната администрация.

Затова си построила гробница в Париж. Говори за смъртта абсолютно спокойно, очаква я без страх и с философско примирение. Заръчва на всичките си близки, когато си тръгне от този свят, да отидат на поклонението само с една бяла роза, която да оставят в нейна памет. „Това ми стига!", казва тя и се усмихва някак тъжно.

Когато разказвах за съдбата ѝ на приятели кинаджии, всички до един искаха да филмират житието-битието ѝ. А тези хора разбират от истории. Тази на Шери е доказателство, че без значение какво е времето, животът ти може да е такъв, че на финала да не мислиш, че си го пропилял.

Накратко – не си живял напразно.

Кристина Патрашкова

ЖИВОТ В ОКОВИТЕ НА КОМУНИЗМА

През целия ми живот около мен винаги е ухаело на парфюми. Произвеждах ги, правех бизнес с тях, и то в сърцето на Париж. Бях изключителен представител на парфюмите „Ален Делон“ за България, които се произвеждаха в Швейцария. Станах богата благодарение на луксозните аромати. Сега има милиони богати жени, но през 70-те години не бяхме много тези, които въртяхме бизнес наравно с мъжете.

Живях по-дълго във Франция, отколкото в България. Обичах красиви и важни мъже, запознах се с прочути художници. Срещах дори мафиоти. Изживях незабравима афера с личния пилот на Пабло Ескобар – Армандо.

Днес съм на 91 години, давам си сметка, че съм много възрастна, някогашната енергия ме е напуснала, простила съм се с повечето си приятели, но не съм загубила вкуса към живота и той продължава да ми е интересен. Осъзнавам, че е към своя край, понякога се връщам към началото, когато бях на 28 години и въобще не подозирах какво ми е подготвила съдбата.

Няма да забравя един августовски ден на 1962 година, когато с моя приятелка отидохме на плажа във Варна в някогашния курорт Златни пясъци. Седем години преди това Министерският съвет издаде специално постановление да се изградят два курортни комплекса край Варна – Дружба и Златни пясъци. През 1957 година започна строежът на комплекс, наречен първоначално Балкантурист, а по-късно се прекръсти на Дружба и много бързо стана едно от най-посещаваните места по Черноморието. Вестниците се надпреварваха да съобщават за откриването на нови хотели, а те никнеха един след друг. Славата на комплексите бързо се разнесе и те започнаха да се пълнят с чужденци, много от които от Западна Европа. Тогава те плащаха по 11 долара за нощувка за ВИП обслужване, като в сумата се включваше и транспортът до летището. В западната преса непрекъснато излизаха хвалеб-

ствени статии за плажовете, природата и храната ни. Възможно е да са били платени публикации, но България наистина беше много привлекателна за западните туристи. Дори започнаха да ни наричат българската Флорида на Черноморското крайбрежие, а всички бяха най-силно впечатлени от дългата ни крайбрежна ивица. Красиви плажове, незастроени, незасегнати от бетона. Управниците се хвалеха, че са построили повече от 100 хотела, а у нас годишно идваха 250 000 чужденци, от които поне 80 000 от Западна Европа. Имаше и много добри комуникации. Националният авиопревозвач се казваше ТАБСО, по-късно се прекръсти на БГА „Балкан“ и летеше дори до Франкфурт, Виена, Стокхолм и Лондон, на гарата в София спираха много експресни влакове.

Хитрият план беше да се проучат големите курорти по Френската Ривиера, Коста Брава, Адриатика, дори Маями, за да се изкопира най-доброто. Идеята никак не беше лоша, защото започнаха да се строят по-малки курорти и най-важното – не се пипаха девствените плажове. Най-хубавото беше, че хотелите се издигаха сред дървета и растителност, което създаваше спокойствие, а и осигуряваше сянка, когато температурите скочат над 30 градуса. Беше страхотно!

Чужденците харесваха много и кухнята ни, тогава се наблягаше повече на национални ястия – печено сирене, таратор, миш-маш, сарми, свинско и по-рядко говеждо, пълнени чушки. Никой не се оплакваше от храната – продуктите бяха напълно истински.

Държавата създаваше специални условия за чужденците по плажовете и в хотелите. Целта беше туризмът, особено по морето, да се превърне във витрина на социалистическия възход, на която се излага само лъскавото, а проблемите остават за местното население. Започнаха да отварят първите барове и нощни заведения, парковете и градините бяха перфектно поддържани, по крайбрежието се разхождаха камили, с които туристите много обичаха да се снимат. Повечето от тях бяха състоятелни хора и почивките им у нас носеха големи печалби за държавата. Много от гостите бяха от Австрия, скандинавските страни, Германия и Франция. Мъжете бяха облечени с недостъпните тогава дънки, не беше изключение да видиш вечер жени да се разхождат с рокли с голи гърбове, което малко българки си позволяваха. Гледахме ги като някакви нереални образи, като кинозвезди, слезли от екрана. Въобще чужденците по Черноморието бяха полъх от Запада, който бе отделен от нас с Желязна завеса. Всички тайно мечтаеха да се докоснат

до тамошния лукс, но не смееха да говорят за това на глас, защото според тогавашната идеология човек трябваше да е скромен, да постига всичко с труд, да не се хвали и да е готов на саможертва в името на партията и родината. Глупости на търкалета!

В онзи летен ден в курорта Златни пясъци слушах шума на вълните, наслаждавах се на слънцето и се чудех дали не съм приключила с флиртовете и безгрижния живот. Бях на 28 години, но вече имах син на 10, когото родих съвсем млада и напълно очаквано се разделих с неговия баща Здравко Христев. Запознахме се в Пловдив, откъдето сме и двамата, когато бях ученичка на 17 години в Музикалното училище, а той беше с две години по-голям от мен. Беше първият мъж в живота ми. Бяхме толкова млади, че дори не бяхме сигурни какво изживяваме, а най-важното – не осъзнавахме отговорностите, които поемаме с раждането на дете. Тогава някой трябваше още да се грижи за нас, а не ние да отглеждаме деца.

Влюбихме се през 1951 година по време на ваканция във Велинград, където заминахме с родителите ни. Двамата се разхождахме, говорехме си, дори не разбрах дали съм истински увлечена по Здравко. Тогава забременях. Родителите ми бяха в шок, а майка ми настояваше да направя аборт. Намеси се обаче баба ми, която отсече, че ще запазя бебето, защото може да се случи така, че никога повече да нямам деца. Благодарна съм ѝ за това мъдро решение.

Баща ми преживя най-трудно случилото се. Изпитваше неудобство, тогава имаше огромно значение какво ще кажат хората. Татко ме заведе един ден при директора на Музикалното училище, за да му съобщи, че имам сериозен приятел. Някак си се опитваше да омаловажи ситуацията, тъй като в онези години интимните връзки между ученици бяха абсолютно недопустими. Баща ми обясни, че семейството одобрява любовта ни, но всеки от нас ще продължи да живее при родителите си. Директорът като че ли омекна, промърмори, че държат на мен, защото съм добра ученичка, но мога да остана в Музикалното само ако не съм бременна. Аз обаче бях забременяла и изходът бе предопределен – наложи се да напусна училище.

Оженихме се със Здравко, нямаше как и да родя без официален брак. Дори не осъзнавах какво се случва, а и не мислех дали станалото ще има последици за мен.

Синът ми Антоний се появи на бял свят, но дори не разбрах как го отгледах – за него се грижеха главно майка ми и бабите. Нямах никакво понятие как се възпита-

ва дете, бях объркана, чувах как околните шушукат зад гърба ми и се спобутват, като мина. Две години живях в дома на мъжа ми, които и до днес са ми обвити в мъгла. Здравко трябваше да замине за казармата и аз се прибрах у дома. С това бе сложена точка на нашата история и бракът ни много бързо приключи. Баща ми, който настояваше да се оженя, сега се радваше, че съм се развела.

Самата аз бях силно объркана, съзнателният ми живот бе започнал с фалстарт. Живеех с усещането за провал и въобще не осъзнавах, че най-доброто предстои.

След раждането на детето отказаха да ме приемат отново в Музикалното училище и затова се наложи да завърша вечерна гимназия. Като се дипломирах, мислех да следвам икономика, защото още тогава ме влечеше бизнесът, исках да правя търговия, за да печеля пари, да живея луксозно, макар че това не беше цел, която бе прилично да си поставяш в годините на социализма. Тогава беше важно да се трудиш до изнемога, да делиш времето между семейството и професията и да възпитаваш децата си като съвестни граждани на обществото. Да търсиш най-доброто за себе си, да искаш да се развиваш – абсурд, значи си егоист, упадъчен елемент! Младите даже не могат да си представят клишетата, които ни набиваха в главите.

За да се впиша някак в образа на трудова социалистическа жена, благодарение на наш познат и с връзки се записах да следвам индустриална химия дори без да се явявам на изпити. И тогава вратички в закона се отваряха не чак толкова трудно и социалистическият труженик се възползваше от тях. Скоро разбрах, че това е огромна грешка. Просто нищо не разбирах от лекциите, сякаш бях попаднала в тъмна Индия. Всичко ми изглеждаше изключително сложно, по математика бях доста добра, но не схващах нито една химическа формула, не разбирах какво говорят преподавателите, знаех само какво означава H_2O. Едвам изкарах първата година и започнах втора. Постоянно плачех пред майка ми, че не мога да се справя, не спирах да повтарям, че не искам да я уча тази химия. Тя най-накрая осъзна, че наистина се мъча, но ми каза, че за нищо на света не трябва да се връщам в Пловдив. Настояваше да запиша каквато и да е друга специалност, но да остана в София, всичко друго би било провал за мен.

Тогава моя приятелка, която беше преводачка в „Балкантурист“, ме посъветва да се запиша в козметичен курс. Майка ми, която за мен е най-важният човек в живота и винаги ме е подкрепяла, ме окуражи. Завърших курса и след това заминах